

ΠΕΙΡΑΪΚΟ ΟΡΟΣΗΜΟ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ «ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΦΙΛΩΝ
ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ»

ΕΤΟΣ Α' • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2000 • ΤΕΥΧΟΣ 1

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

Αλκιβιάδου 229
185 36 Πειραιάς
ΤΗΛ.. 42 88 017 - 42 88 018
FAX: 42 88 017

INTERNET: <http://users.forthnet.gr/ath/mouseio>
e-mail: mouseio@ath.forthnet.g.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
Γεωργιος Σταϊνχαουερ
Αντιπρόεδροι: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΪΝΧΑΟΥΕΡ
ΜΥΡΣΙΝΗ ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΥ
Γεν. Γραμματέας: ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΡΟΥΜΠΟΥΛΗΣ
Ταμίας: ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΦΑΝΙΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

ANNA ΠΑΤΕΣΤΗ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΠΡΑΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΙΝΑΡΔΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΜΑΝΩΛΑΚΗΣ

“ΠΕΙΡΑΪΚΟ ΟΡΟΣΗΜΟ”

Τριμηνιαία Έκδοση του Συλλόγου
Εκδότης: Ι. Πολυχρονόπουλος
Δερβενακίων 24 - 185 45 Πειραιάς

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΜΑΝΩΛΑΚΗΣ
ΚΩΣΤΗΣ ΜΑΝΩΛΑΚΗΣ
Ακτή Τρυφ. Μουτσοπούλου 44, 185 36 Πειραιάς

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ:

ΔΗΜ. ΜΟΥΡΟΥΣΙΑΣ
Κολοκοτρώνη 144, 185 36 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΤΗΛ.. 41 82 591, FAX: 45 32 911

Διανέμεται δωρεάν

ΕΞΩΦΥΛΛΟ: Ένα από τα μοναδικά, πράγματι, εκθέματα του Αρχαιολογικού Μουσείου της πόλης μας: Το περίφημο *Ταφικό Μνημείο της Καλλιθέας* που αναστηλώθηκε πρόσφατα από τον αείμνηστο **Στέλιο Τριάντη** με την οικονομική στήριξη του **Ι. Πολυχρονόπουλου**

Η ΕΚΔΟΣΗ ΜΑΣ

ΠΕΙΡΑΪΚΟ ΟΡΟΣΗΜΟ. Συμβολικός ο τίτλος. Και εκφράζει - νομίζουμε- πιστά τους σκοπούς και τους στόχους του «Συλλόγου Φίλων Αρχαιολογικού Μουσείου Πειραιά», που με την παρουσία του στον χώρο της τοπικής ζωής φιλοδοξεί να αποτελέσει ορόσημο, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την προστασία και την αξιοποίηση των αρχαιολογικών χώρων και των λοιπών ιστορικών μνημείων της πόλης μας αλλά και -ευρύτερα- την τουριστική ανάδειξή της.

• Η ΕΚΔΟΣΗ του «Δελτίου» προέκυψε από την ανάγκη επικοινωνίας του Συλλόγου μας με τους αρμόδιους κρατικούς φορείς, τις τοπικές αρχές, τον πνευματικό και καλλιτεχνικό κόσμο, αλλά πρώτιστα με όλους τους συμπολίτες μας, που πρέπει να ενημερωθούν, να γίνουν «κοινωνοί» -θα λέγαμε- της μεγάλης ιστορικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς της πόλης αυτής, που πολλοί αδίκησαν - και δυστυχώς, σε ορισμένους τομείς, εξακολουθούν να αδικούν έως τώρα. Θέλουμε να αναστρέψουμε τη μέχρι τώρα φθίνουσα πορεία. Και είμαστε βέβαιοι ότι, με τη συμπαράσταση όλων, θα το επιτύχουμε.

• ΠΕΡΑ όμως από την ενημέρωση των αναγνωστών του «Δελτίου» μας για όλο το «φάσμα» των δραστηριοτήτων του Συλλόγου και τις ενδιαφέρουσες -και εύστοχες- παρεμβάσεις του, φιλοδοξούμε να αποτελέσει αυτό ένα όργανο ευρύτερης πνευματικής καλλιέργειας, που θα δώσει τη δυνατότητα σε όλους - και ιδιαίτερα στους νέους μας - να γνωρίσουν την ιστορία του αρχαίου Πειραιά να έρθουν σε επαφή με τα μοναδικά αριστουργήματα της αρχαίας ελληνικής τέχνης και να ενημερωθούν υπεύθυνα, μέσα από άρθρα αρχαιολόγων και άλλων ειδικών, για τα μεγίστης αξίας αρχαιολογικά ευρήματα που διαθέτει το τοπικό μας Αρχαιολογικό Μουσείο.

• ΣΤΟΧΟΣ μας, τέλος, είναι το «Πειραικό Ορόσημο» να αποτελέσει ένα «μοχλό» κινητοποίησης όσο γίνεται περισσότερων συμπολιτών μας και ένταξής τους στην ευρεία προσπάθειά του Συλλόγου μας. Γιατί η προστασία, η ανάδειξη και η αξιοποίηση των αρχαιολογικών χώρων και των άλλων ιστορικών μνημείων της πόλης μας είναι υπόθεση που αφορά όλους μας.

Η ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ *Φίλων Αρχαιολογικού Μουσείου Πειραιά* ιδρύθηκε πριν από τρία περίπου χρόνια από Πειραιώτες που αντικρύζουν με ευαισθησία και πάθος την πόλη μας και την ιστορία της. Μέσα σ' αυτά τα τρία χρόνια έγιναν πολλά για την επίτευξη των σκοπών και των στόχων του συλλόγου, που κατατείνουν στην ανάδειξη, αξιοποίηση και προβολή της πλούσιας ιστορικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς του Πειραιά. Μιας κληρονομιάς που εμφανιζόταν παραμερισμένη και ξεχασμένη μέχρι σήμερα.

- **ΟΙ ΦΙΛΟΔΟΞΕΣ** επιδιώξεις του Συλλόγου και των ανθρώπων που τον απαρτίζουν, του προσδίδουν ευρύτερες διαστάσεις και τον αναδεικνύουν σε σωματείο που ξεπερνά τα στενά τοπικά πλαίσια. Εξάλλου ο Πειραιάς και ό,τι αυτός περιλαμβάνει πρέπει επιτέλους να βγει πολύ έξω από τα ελληνικά σύνορα. Αυτό του αξίζει...

- **ΜΕ ΤΗΝ** ίδρυσή του, καθώς και με τον τρόπο λειτουργίας και δράσης του, ο Σύλλογός μας, έρχεται να αναταράξει τα *«λμνάζοντα νερά»* σε ένα σημαντικότερο τομέα, όπως είναι οι αρχαιολογικοί θησαυροί της πόλης μας. Με την προώθηση της όλης προσπάθειας για την προστασία και την ανάδειξή τους.

- **ΜΕ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ** το ανακαινισμένο και εμπλουτισμένο με νέα εκθέματα Αρχαιολογικό Μουσείο, προσπαθεί να φέρει στο φως, να αναστηλώσει και να αναδείξει όλους τους αρχαι-

ολογικούς χώρους και τα μνημεία, σε στενή -πάντα- συνεργασία με τη Β' Εφορεία Αρχαιοτήτων του Πειραιά. Πρόκειται για μια ανιδιοτελή κίνηση, που αποσκοπεί στην αναβάθμιση της πόλης μας και την ανάδειξή της σε ένα διεθνές οικονομικό, πολιτιστικό και -γιατί όχι;- και τουριστικό κέντρο. Διότι ο αρχαίος και ο νέος Πειραιάς μπορούν να προβληθούν σε ενιαίο σύνολο, με μια εντελώς διαφορετική

Του
ΓΙΑΝΝΗ
ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ
Προέδρου του "Συλλόγου
Φίλων Αρχαιολογικού
Μουσείου Πειραιά"

εικόνα, ιδιαίτερα ελκυστική, προς τα μέσα και προς τα έξω.

- **Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ** μας προβάλλει αξίες, αναλλοίωτες από τον χρόνο. Γι' αυτό και πρέπει να πλαισιωθεί από ακόμη περισσότερους Πειραιώτες, που οραματίζονται μια πόλη δυναμική, που θα σφύζει από ζωή και πολιτιστικές δραστηριότητες. Μια πόλη που να προκαλεί τον σεβασμό - μια πόλη πρότυπο.

- **ΜΕ ΤΙΣ** ανασκαφές, τις αναστηλώσεις και τις αποκαταστάσεις των αρχαιοτήτων, αλλάζει ο χώρος. Δημιουργούνται νέοι *«πόλοι»* έλξεως για περιπάτους και άλλες διεξόδους αναψυχής, ενώ συγχρόνως θετική είναι η συμβολή και στην τουριστική προβολή του τόπου. Όλα αυτά δημιουργούν στον Πειραιά νέες ευκαιρίες ανάπτυξης σε τομείς που μέχρι σήμερα

υστερούσε. Το ανακαινισμένο Αρχαιολογικό Μουσείο είναι ένα γεγονός. Ο αριθμός των επισκεπτών του, Ελλήνων και ξένων, αυξάνεται σταθερά. Έχουν αρχίσει οι εργασίες για την αναστήλωση της Ηετιώνειας Πύλης με πρωτοβουλία του Συλλόγου και την πρόθυμη αρωγή του Ο.Α.Π. Απαλλοτριώνονται οι χώροι γύρω από την οδό 34ου Συντάγματος Πεζικού για την ανάδειξη των αρχαίων τειχών και της κεντρικής Πύλης, στην είσοδο της πόλης. Ακόμα, με τον καθαρισμό και την ανάδειξη των τειχών της Πειραιϊκής, θα δημιουργηθεί ένας νέος, παράλληλος χώρος περιπάτου, ενώ το προαύλιο του Αρχαιολογικού Μουσείου θα αναμορφωθεί και θα αξιοποιηθεί αισθητικά.

- **ΟΛΑ** αυτά απαιτούν συντονισμό κινήσεων και συνεχείς επαφές με τα αρμόδια υπουργεία και άλλους αντίστοιχους *«φορείς»* για την εξεύρεση πόρων. Τα πρώτα αποτελέσματα μας επιτρέπουν να είμαστε αισιόδοξοι. Συνδυάζουμε την πίεση και την πειθώ προς τους κρατικούς φορείς με την παράλληλη προσπάθεια κινητοποίησης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας για την εξεύρεση χορηγιών -με τον εθελοντισμό και την ανιδιοτελή προσφορά προς αυτή την πόλη, που της αξίζει ένα καλύτερο μέλλον. Και πιστεύουμε ότι στην οικοδόμησή αυτού του καλύτερου μέλλοντος θα βάλουμε και εμείς, με τις προσπάθειες και τους αγώνες μας, ένα λιθάρι...

Το αναμορφωμένο και εμπλουτισμένο

Πριν από ενάμιση χρόνο εάν ρωτούσες κάποιον πού βρισκόταν το Αρχαιολογικό Μουσείο Πειραιά, θα δυσκολευόταν να σου απαντήσει. Σήμερα, ένα χρόνο μετά τα εγκαίνια των νέων αιθουσών του, γίνεται όλο και πιο γνωστό. Όχι γιατί τα εκθέματα του, ήταν ήσσονος σημασίας. Ίσα-ίσα και τότε είχε μοναδικά ευρήματα στις προθήκες του. Όμως έλειπε από μέρους των Αρχών - Δημοτικών και Νομαρχιακών - αλλά και του Υπουργείου Πολιτισμού και του ΕΟΤ, μια συγκροτημένη στρατηγική, για την προβολή του.

• **ΑΥΤΟ** το κενό καλύπτεται ήδη με τη δραστηριότητα, του «Συλλόγου Φίλων Αρχαιολογικού

Μουσείου Πειραιά», που αρχίζοντας από την κινητοποίηση χορηγών -πρώτ' απ' όλα από τα μέλη του- κατόρθωσε με μεθοδικότητα να συμβάλει στην αναμόρφωση και την προβολή του, ώστε το Μουσείο να γίνει ευρύτερα γνωστό τόσο στο ελληνικό κοινό, όσο και στους ξένους επισκέπτες.

• **ΠΡΕΠΕΙ** όμως να σημειωθεί ότι ακόμη και σήμερα το Αρχαιολογικό Μουσείο έχει στις αποθήκες του γύρω στις 10.000 αρχαιολογικά ευρήματα. Κρύβει θησαυρούς που αν όχι όλοι, τουλάχιστον ένα μεγάλο μέρος τους, πρέπει να βρουν τη θέση που τους αξίζει.

Η ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΤΟΥ

ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ Αρχαιολογικό Μουσείο Πειραιά, που άρχισε να λειτουργεί το 1981, αποτελεί την επέκταση ενός παλαιότερου, πολύ μικρότερου, με είσοδο από την οδό Φιλελλήνων. Είναι χτισμένο δίπλα στο ελληνιστικό Θέατρο της Ζέας και περιλαμβάνει δέκα αίθουσες σε δύο ορόφους. Οι αίθουσες διαμορφώθηκαν σε 10 θεματικές ενότητες.

• **Η ΠΟΡΕΙΑ** της επίσκεψης αρχίζει από τον 1ο όροφο:

• **Αίθουσα 1η:** Αναφέρεται στη θρησκευτική ζωή στην Αττική και στην εμπορική και πολεμική λειτουργία της πόλης του Πειραιά. Απέναντι στη σκάλα είναι η εντοιχισμένη προθήκη με αναθήματα από διάφορα ιερά της Αττικής, από το πρώιμο αρχαϊκό του Διός στην Πάργηθα και το πειραικό ιερό της Μουνι-

χίας Αρτέμιδος. Μπροστά, σε ειδική προθήκη, βρίσκονται τα ευρήματα του μινωϊκού ιερού κορυφής των Κυθήρων (πρόκειται για μια σπάνια συλλογή από χάλκινα ανδρικά και γυναικεία ειδώλια και περίφημες μορφές, ειδώλια σκορπιού και ένα κογλιάριο από στεατίτη με επιγραφή σε γραμμική γραφή Α). Στη δεξιά πλευρά της αίθουσας έχουν τοποθετηθεί αντικείμενα που συνδέονται με την αρχαία αγορά: Το σπάνιο μετρολογικό ανάγλυφο της Σαλαμίνας, μετρητής υγρών, αγρονομικός κατάλογος για κρέατα (1ος π.Χ. αιώνας). Αριστερά βρίσκεται η προθήκη που είναι αφιερωμένη στο Ναυτικό: Το σπάνιο (ένα από τα ελάχιστα σωζόμενα) χάλκινο έμβολο και ο μαρμαρινός οφθαλμός τριήρους, καθώς και μία λίθινη άγκυρα. Στην είσοδο της αίθουσας των επιτυμβίων εκτίθεται ξύλινο φέρετρο (θήκη) από τάφο του 4ου π.Χ. αιώνα.

• **Αίθουσα 2η:** Αριστερά προθήκες με ευρήματα από την Αττική και τον Αργοσαρωνικό από τα μυκηναϊκά έως τα ελληνιστικά χρόνια: Μυκηναϊκό ιερό των Μεθάνων (σπανιότατα ειδώλια αρμάτων, ιππέων και ταυροκαθάπτου, ρινό με μορφή κεφαλής χοίρου), πρώιμα γεωμετρικά αγγεία και κοσμήματα από τη Σαλαμίνα, αγγεία γεωμετρικής έως κλασικής περιόδου, της συλλογής Γερουλάνου, από τους Τράχωνες, μεταξύ των οποίων ένας αμφορέας με παράσταση συλλογής ελαίου που προοριζόταν ως έπαθλο στα Παναθήναια.

- Μία σειρά προθηκών είναι αφιερωμένες στο παιδί (μνιατούρες αγγείων, παιχνίδια και παραστάσεις από τη ζωή του παιδιού, προερχόμενες κυρίως από παιδικές ταφές), στο γυναικωνίτη και στον κόσμο του Αθηναίων με αντικείμενα και

Η Αθηνά του Πειραιώς

Αρχαιολογικό Μουσείο Πειραιά

παραστάσεις από την παλαιότερα, τον πόλεμο και διάφορες επαγγελματικές ασχολίες. Στην κεντρική προθήκη: Μουσικά όργανα, εργαλεία γραφής και κείμενα σε πάπυρο και σε ξύλινα πιννακίδια από τον αποκαλούμενο τάφο του ποιητή της Δάφνης.

• **Αίθουσες 3η και 4η:** Εκτίθενται κυρίως τα χάλκινα αγάλματα που αποκαλύφθηκαν στον Πειραιά το 1959. Ο μοναδικός στον κόσμο αρχαϊκός Απόλλων, η πρώτη αρχαϊκή Κόρη του Αγίου Ιωάννη Ρέντη, ο Κούρος της Αφαιάς. Τα δύο χάλκινα αγάλματα της Αρτέμιδος (το μεγάλο αποδίδεται στον Αθηναίο γλύπτη Ευφράνορα), η Αθηναία του Πειραιώς και το τραγικό προσωπείο.

• **Αίθουσα 5η (αίθουσα Κυβέλης):** Στην αίθουσα αυτή υπάρχει αναπαράσταση ενός τυπικού ιερού των κλασικών χρόνων από το Μοσχάτο, όπου στο κέντρο του βρίσκεται ναΐσκος με το λατρευτικό άγαλμα της μητέρας των θεών, αντίγραφο του έργου του Αγοράκριτου. Επίσης διάφορα ιερά, το ανάγλυφο του Ασκληπιείου, με θεραπεία μιας γυναίκας από τον θεό, δύο σπουδαία ηρωικά ανάγλυφα (νεκρόδειπνοι) του 5ου αιώνα π.Χ., ερμαϊκές στήλες, άγαλμα ανατολίτικης Αρτέμιδος και αρχαϊκό άγαλμα της θεάς, από το πειραιϊκό ιερό της Μουνιχίας Αρτέμιδος.

• **Αίθουσα 6η (των Κλασικών Επιτυμβίων):** Εδώ εκτίθεται μια πολύ αξιόλογη συλλογή επιτυμβίων αναγλύφων από το 420-350 π.Χ. που αποτελούσαν βασικό εκφραστικό μέσο της αντίληψης των αρχαίων για τη ζωή και τον θάνατο. Διάχυτη είναι στην αίθουσα η αίσθηση της γαλήνιας αποδοχής του θανάτου

του νέου, της κοπέλας ή της μητέρας που χάθηκε στον τοκετό. (Ανάγλυφο οπλιτών Πελοποννησιακού πολέμου Χαιρεδήμιον και Λυκέα, στήλη του Ιππομάχου και Καλλία), Χαρακτηριστικά της σύνθεσης του πειραιϊκού πληθυσμού είναι τα επιτύμβια μετοίκων με φοινικικές επιγραφές.

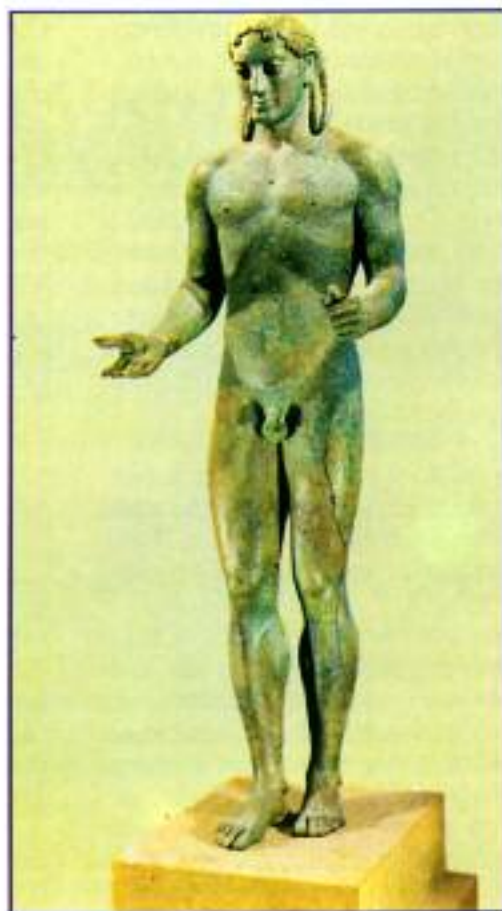
• **Αίθουσες 7η και 8η:** Περιλαμβάνουν ταφικά μνημεία, τα οποία ήταν στημένα παράλληλα προς τους μεγάλους δρόμους που συνέδεαν τον Πειραιά με την Αθήνα, κατά μήκος των Μακρών Τειχών. Από εκεί προέρχεται το Λιοντάρι, σήμα ενός τάφου από το Μοσχάτο, πιθανόν και ο αετός μ' ένα φίδι, από τον τάφο ενός μάντη, η γυγανταία ύψους 3,5 μ. στήλη του Παγχάρους (ενός από τους χίλιους Αθηναίους που σκοτώθηκαν στη μάχη της Χαιρωνείας). Στο βάθος της ειδικά διαμορφωμένης αίθουσας προβάλλει επιβλητικό το αναστηλωμένο πρόσφατα μοναδικό για το μέγεθός του (ύψος 7μ.) και την πολυτέλεια της διακόσμησης ταφικό μνημείο ενός μετοίκου (σιτέμπορου) από την Ιστρία (Ρουμανία) που βρέθηκε στο σταθμό της Καλλιθέας. Επίσης η λιτή μαρμάρινη λουτροφόρος του φίλου του Σωκράτη Λύσιδος, γνωστού από τον ομώνυμο πλατωνικό διάλογο.

• **Αίθουσα 9η:** Αφιερωμένη στο χαριτωμένο κόσμο της ελληνιστικής πλαστικής, όπου κυριαρχεί η γυναικεία χάρη και η παιδική τρυφερότητα. Κεντρική θέση κατέχει το άγαλμα μιας νεαρής θεότητας που βρέθηκε στη χωματερή των Άνω Λιωσίων. Επίσης

εκτίθενται αγάλματα παιδιών από πειραιϊκά ιερά.

• **Αίθουσα 10η:** Περιέχει αντιπροσωπευτικά δείγματα της νεοιτακής βιοτεχνίας (1ος-3ος αιώνας μ.Χ.). Κοντά στην είσοδο υπάρχει σειρά διακοσμητικών πλακών (αμαζονομαχία της ασιδίας της Παρθένου Αθηνάς του Φειδία, από το ναύγιο πλοίου με προορισμό τη Ρώμη). Επίσης ημιτελή ανάγλυφα για τον τρόπο εργασίας των αντιγραφίων. Αντίγραφα κλασικών αγαλμάτων (μεταπολυκλήτειος νέος της Κηφισιάς), πορτραίτα ιδιωτών και αυτοκρατόρων (υπερφυσική κεφαλή Τραϊανού, κολοσσιαίος ανδριάντας Λδριανού, ανδριάντας Βαλβίνου κ.ά.).

K.M.

Ο αρχαϊκός Κούρος (Απόλλων)

Ερείπια της πύλης του αρχαίου τείχους στην Ηετώνεια (Καστράκι). Φωτογραφία των αρχών του 20ου αιώνα (Αρχείο Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου Αθηνών).

ΣΥΝΤΟΜΑ θα δεσπόζει στο λιμάνι, δίπλα στον Άγιο Διονύση, ένα επιβλητικό μνημείο του αρχαίου Πειραιά. Το εγχείρημα για την αναστήλωση της **Ηετώνειας Πύλης**, αυτού του στρατηγικού έργου της αρχαιότητας, αναμένεται ότι θα οδηγήσει στη διαμόρφωση μιας άλλης εικόνας της σημερινής πόλης. Οι προσπάθειες του Συλλόγου μας, πάντα σε συνεργασία με τη Β' Εφορία Αρχαιοτήτων, ευοδώθηκαν. Και είναι ενδιαφέρουσα η μέχρι τώρα πορεία των σχετικών με το θέμα αυτό ενεργειών:

- **ΑΣ ΣΗΜΕΙΩΘΕΙ** - για την ιστορία - ότι από τον Νοέμβριο του 1998, με επιστολή του προϊσταμένου της Β' Εφορίας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων κ. Γ. Σταϊνχάουερ, κατατέθηκε στον Ο.Λ.Π. πρόταση για τη χρηματοδότηση των ανασκαφών, ώστε να μπορέσουν να έρθουν στο φως όσα από τα υλικά του τείχους και των κυκλικών πύργων είχαν επιχωματωθεί με την πάροδο του χρόνου. Τον Δεκέμβριο της ίδιας χρονιάς ο Σύλλογός μας, με επιστολή του επίσης προς τον τότε πρόεδρο του

Ο.Λ.Π., ζήτησε την έγκριση της χρηματοδότησης. Μετά από αλληπάλληλες επαφές, συζητήσεις και σχετικά υπομνήματα, ο Ο.Λ.Π. δέχθηκε να χρηματοδοτήσει τις ανασκαφές, εγγράφοντας στον προϋπολογισμό του ποσό 120 εκατομμυρίων δραχμών.

- **ΤΟΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ** του 1998 άρχισαν οι εργασίες εκχωμάτωσης και αποκατάστασης του λόφου και έγινε περιφραξη

Το έργο χρηματοδοτείται από τον ΟΛΠ-Αποφασιστική η συμβολή του συλλόγου μας στην εκτέλεσή του.

του χώρου. Τον Μάρτιο, ενώ οι εργασίες είχαν προχωρήσει, αποκαλύφθηκε τάφος μεγάλου μήκους και βάθους. Και τον Σεπτέμβριο του 1998 οι εργασίες σταμάτησαν, λόγω ελλείψεως χρημάτων.

- **ΜΕ** νέα επιστολή του, τον Δεκέμβριο, προς τον Ο.Λ.Π., ο κ. Γ. Σταϊνχάουερ ζήτησε πρόσθετη χρηματοδότηση 120

Η ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗ

ΤΗΣ ΗΕΤΙΩΝΕΙΑΣ

ΠΥΛΗΣ

ΘΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΙ

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΕΙΚΟΝΑ

ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ

ΠΟΛΗΣ

εκατομμυρίων δραχμών για την αποπεράτωση του έργου. Ακολούθησε (Φεβρουάριος 1999) νέα παρέμβαση του Συλλόγου μας, με επιστολή, συνοδευόμενη με σειρά φωτογραφιών και μακέτα του έργου στην τελική του φάση. Πραγματοποιήθηκαν επίσης συναντήσεις του προέδρου του Συλλόγου κ. Γιάννη Πολυχρονόπουλου και του εφόρου κ. Γ. Σταϊνχάουερ με τον πρόεδρο και αντιπρόεδρο του Ο.Λ.Π. κ.κ. Κ. Μανιατόπουλο και Ι. Μίχα. Οι επαφές συνεχίστηκαν, ενημερώθηκε εγγράφως και ο δήμαρχος Δραπετσώνας, ενώ πραγματοποιήθηκε συνάντηση και με τον υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας κ. Στ. Σουμάκη, κατά την οποία ζητήθηκε η υποστήριξή του για το έργο της αναστήλωσης. Και, πράγματι, η υποστήριξη υπήρξε ολόθερμη και πλήρης.

- **ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ** του 1999 η Α.Ε. Ο.Λ.Π. ανακοίνωσε την πρόθεσή της να αναλάβει τα έξοδα της αποπεράτωσης του αναστηλωτικού έργου της Ηετώνειας. Τον επόμενο μήνα, μετά από πρόσκληση του Συλλόγου μας, επισκέφθηκαν τον αρχαιολογικό

χώρο οι σύμβουλοι του ΥΠΕΧΩΔΕ κυρία Πατελάρου και κ. Ιακωβίδης, καθώς και ο διευθυντής του ΥΠΕΧΩΔΕ κ. Πεφάνης, τους οποίους ενημέρωσαν ο κ. Σταϊνχάουερ και η κυρία Αξιώτη. Στη συνάντηση παραβρέθηκαν επίσης, εκ μέρους του Συλλόγου, οι κ.κ. Γιάν. Πολυχρονόπουλος, Μιχ. Στρουμπούλης, Α. Κορωνάκης και η κ. Μ. Κορωνάκη. Η Αρχαιολογική Υπηρεσία πρόβαλε διαφορετική άποψη, σχετικά με την υπέργεια γέφυρα που σχεδιάζεται -και η οποία θα εμποδίζει την ορατότητα της Ηετιώνειας Πύλης. Τέλος, τον Αύγουστο του 1999, σε συνεδρίαση του Δ.Σ. της Α.Ε. Ο.Λ.Π., στην οποία παρέστη και ο κ. Γ. Σταϊνχάουερ, αποφασίστηκε όπως αναλάβει ο Οργανισμός τη δαπάνη για την αποπεράτωση του αναστηλωτικού έργου της Ηετιώνειας Πύλης.

• ΑΥΤΟ είναι, σε γενικές γραμμές, το χρονικό των προσπαθειών, αλλά και των ενεργειών του «Συλλόγου Φίλων Αρχαιολογικού Μουσείου Πειραιά», που οδήγησε τελικά στην πραγμάτωση ενός ονείρου των Πειραιωτών. Και από τις στήλες αυτές οφείλουμε να ευχαριστήσουμε τον προηγούμενο πρόεδρο του Ο.Λ.Π. κ. Γ. Κλαυδιανό, τον σημερινό κ. Κ. Μανιατόπουλο και τον διευθύνοντα σύμβουλο κ. Χαρίλ. Ψαραύτη, καθώς και τις διοικήσεις που «σγκάλισαν» το έργο αυτό και το ενέταξαν στα δικά τους έργα. Η απόφαση αυτή τιμά ιδιαίτερα τον Ο.Λ.Π. - έναν οργανισμό που «φύσει» και «θέσει» είναι στενά και άρρηκτα δεμένος με την πόλη. Και αποδεικνύει ότι, εκτός από τα έργα που έχουν άμεση σχέση με τις λειτουργικές ανάγκες του λιμανιού, δεν παραλείπει να εκδηλώνει το ενδιαφέρον του και να προχωρεί στην εκτέλεση και έργων ευρύτερης πολιτιστικής σημασίας για την πόλη του Πειραιά.

K.M.

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΪΚΗΣ

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ για τα τείχη της Πειραιϊκής περιλαμβάνει συντήρηση, αξιοποίηση και ένταξή τους στην καθημερινή ζωή των Πειραιωτών και των επισκεπτών της πόλης. Με αποτυπώσεις των τειχών και με επιτόπια εξέταση ειδικών συμβούλων του ΥΠΕΧΩΔΕ αποφασίστηκε, να δημιουργηθεί ένας συνολικός διάδρομος περιπάτου 2.200 μ. Ήδη πρόκειται να ξεκινήσει το έργο με τα πρώτα 600 μ. για τα οποία έχει ολοκληρωθεί η αποτύπωση.

• ΤΟ ΠΛΑΤΟΣ του διαδρόμου αυτού θα είναι περίπου 2,5 μ. και το συνολικό κόστος του έργου υπολογίζεται σε 500 εκατ. δρχ. Ο «Σύλλογος Φίλων Αρχαιολογικού Μουσείου» αναλαμβάνει τη μελέτη και την επιστάση του έργου με τη χορηγία του ΟΠΑΠ - και σε συνεργασία με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και τον ειδικό επιστήμονα κ. Αναστ. Πορτελάνο, ο οποίος επικαιροποίησε παλαιότερη σχετική μελέτη, που είχε συνταχθεί επί υπουργίας της αξέχαστης Μελίνας Μερκούρη.

• Ο ΑΝΟΙΧΤΟΣ θαλάσσιος ορίζοντας, τα βράχια με τη γραφικότητά τους, το μεγάλης αξίας ιστορικό «φορτίο» των τειχών, μαζί με την τελική διαμόρφωση του διαδρόμου, θα δημιουργήσουν ένα ιδανικό περιβάλλον για περίπατο και -ευρύτερα- για χώρο αναψυχής.

ΝΤΟΚΥΜΑΝΤΕΡ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΜΙΑ πολυσήμαντη συμβολή στην υπόθεση της προβολής του Πειραιά στην Ελλάδα και το εξωτερικό αποτελεί το «ντοκυμαντέρ» «Πειραιάς - η αρχαία πόλη και το Μουσείο», που είναι έτοιμο - και ξεκίνησε με πρωτοβουλία του Συλλόγου μας και χορηγό τη **NEXUS-Χρηματιστηριακή Α.Ε.**, την οποία και ευχαριστούμε θερμότατα.

• Η σκηνοθεσία του οφείλεται στον κ. Πάνο Ζενέλη, γνωστό από ανάλογα «ντοκυμαντέρ» για άλλες αρχαίες ελληνικές πόλεις και περιοχές. Το σενάριο περιλαμβάνει «πλάνα» του χώρου του Μουσείου, της Ηετιώνειας, των Νεωσοίκων, της Σκευοθήκης του Φίλωνος, των Μακρών Τειχών, των Αστικών Πυλών, του θεάτρου της Ζέας, του Σηραγγείου κ.ά. Το «ντοκυμαντέρ» -που το συνολικό κόστος παραγωγής του πλησίασε τα 5 εκατομμύρια δρχ.- είναι διάρκειας μιας περίπου ώρας, σε δύο γλώσσες: Ελληνική και Αγγλική.

• Ο κ. Ζενέλης αναμένεται να προτείνει την προβολή του από τη NET και από το δορυφορικό κανάλι της EPT

• Σε ειδική εκδήλωση, που θα γίνει στις 20 Μαρτίου 2000, με πρόσκληση της πολιτικής ηγεσίας, καθώς και προσωπικοτήτων από τον χώρο των γραμμάτων και των τεχνών, θα προβληθεί για πρώτη φορά το «ντοκυμαντέρ».

ΠΡΙΝ ΑΠΟ 40 ΧΡΟΝΙΑ

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ 1959

Του ΠΑΝΝΗ Ε. ΧΑΤΖΗΜΑΝΩΛΑΚΗ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΗΚΑΝ ήδη σαράντα χρόνια από την τυχαία αποκάλυψη, τον Ιούλιο του 1959, των χαλκίνων αγαλμάτων αρίστης τέχνης που όχι άδικα χαρακτηρίστηκαν ως «αρχαιολογικός θησαυρός του Πειραιώς» και τα οποία κοσμούν σήμερα τις ειδικές αίθουσες του Αρχαιολογικού Μουσείου της πόλης μας. Και με την ευκαιρία της επετείου αυτής κρίνω σκόπιμο να αναφερθώ στο χρονικό της ανεύρεσης των αγαλμάτων, καταχωρίζοντας σχετικό κείμενό μου, όπως, ακριβώς, είχε δημοσιευθεί, λίγους μήνες μετά την αποκάλυψη του θησαυρού στην ετήσια έκδοση «Πειραιάς 1960. Ζωή και τέχνη» του Γ.Γ. Δρόσου (σελ. 181-182). Με κάποιες, ελάχιστες μόνο, παρεμβάσεις: Την προσαρμογή του στη σημερινή γλωσσική πραγματικότητα (το κείμενο είχε αρχικά γραφεί και δημοσιευθεί σε άφογη καθαρεύουσα) και ορισμένες συμπληρώσεις, απαραίτητες μετά την πάροδο 40 ετών, κυρίως στις υποσημειώσεις.

• **ΑΝΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΑ** -έγγραφο το Νοέμβριο του 1959- το σημαντικότερο γεγονός της χρονιάς για την πόλη του Πειραιά και ένα από τα σημαντικότερα της παγκόσμιας αρχαιολογίας ήταν η τυχαία ανεύρεση, στη συμβολή των οδών Γεωργίου Α' και Φίλωνος, κοντά στο μέγαρο Σπυράκη, αρχαιολογικού θησαυρού αμύθητης αξίας με σειρά έργων αρίστης τέχνης του 6ου και του 4ου αιώνα π.Χ. Έργων που αφού έμειναν κρυμμένα για πολλούς αιώνες στα «σπλάχνα» της πειραιϊκής γης, ήρθαν στο φως για να «σκορπίσουν» με τη δύναμη της τέχνης τους μια ακόμη εκπληκτική λάμψη στους πνευματικούς και καλλιτεχνικούς ορίζοντες του σημερινού κόσμου. Και για να φέρουν από τα βάθη των αιώνων στην τάλαιπωρημένη ανθρωπότητα ένα ακόμη μήνυμα τελειότητας και δημιουργίας της «αιωνίως ζώσης ελ-

ληνικής αρχαιότητας».

• **ΛΟΓΩ** της ιδιαίτερης, ακριβώς, σημασίας του γεγονότος και της μεγίστης αξίας των ευρημάτων, επιβάλλεται -νομίζουμε- να αναφερθούμε χρονογραφικά στο ιστορικό της ανεύρεσης του αρχαιολογικού θησαυρού, το οποίο, σε γενικές γραμμές, έχει ως εξής: Το πρωί του Σαββάτου 18 Ιουλίου 1959 και ενώ το συνεργείο της εταιρίας «ΥΔΡΕΞ» διενεργούσε εκσκαφές για την τοποθέτηση σωλήνων σε βάθος 1,50 μ. περίπου, στον

χώρο που προαναφέραμε (στη συμβολή των οδών Γεωργίου Α' και Φίλωνος), το αεροτρύπανο του συνεργείου προσέκρουσε σε κάποιο σκληρό αντικείμενο, το οποίο, όπως αμέσως διαπιστώθηκε, ήταν το χέρι χάλκινου αγάλματος. Κατόπιν τούτου οι εργάτες Κορδονώρης και Σακκελίου, που ενεργούσαν την εκσκαφή, διέκοψαν την εργασία τους και ειδοποίησαν αμέσως το φύλακα του Αρχαιολογικού Μουσείου Πειραιώς Δημήτριο Καλαντώνη. Ο τελευταίος, με τη σειρά του, έσπευσε να επικοινωνήσει με την Αρχαιολογική Υπηρεσία του υπουργείου Παιδείας¹ και συγκεκριμένα με τον διευθυντή της Ιωάννη Παπαδημητρίου για να τον ενημερώσει σχετικά και να λάβει οδηγίες για τις περαιτέρω

ενέργειες. Η Αρχαιολογική Υπηρεσία απέστειλε αμέσως ειδικό συνεργείο, ενώ κατήλθαν επίσης στον Πειραιά ο διευθυντής Ι. Παπαδημητρίου και ο Έφορος Αρχαιοτήτων Ε. Μαστροκώστας. Οι ανασκαφές συνεχίστηκαν μέχρι την 5η απογευματινή ώρα της ίδιας ημέρας. Και μετά από επτάωρη κοπιαστική εργασία, που τις δυσκολίες της επέτεινε ο Ιουλιανός καύσωνας και η αθρόα συρροή πλήθους κόσμου στον χώρο των ανασκαφών, αποκαλύφθηκαν τα εξής έργα τέχνης, όλα σε άριστη κατάσταση:

• Χάλκινο άγαλμα Κούρου αρχαϊκής τέχνης του δευτέρου ημίσεος του 6ου π.Χ. αιώνα, υπερφυσικού μεγέθους.²

• Χάλκινο άγαλμα Κόρης³ (έργο του 4ου π.Χ. αιώνα), υπερφυσικού μεγέθους και

• Μαρμάρινη Ερμαϊκή στήλη της «τετραγώνου εργασίας», ύψους 1,20 μ. περίπου, που «απέδιδε» τύπο του 5ου αιώνα π.Χ.

• **ΤΑ ΣΠΟΥΔΑΙΑ** αυτά ευρήματα μεταφέρθηκαν το ίδιο απόγευμα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πειραιώς. Και η είδηση της αποκάλυψης του αρχαιολογικού θησαυρού, που διαδόθηκε αμέσως, προκάλεσε το ενδιαφέρον τόσο του κοινού, όσο και των επιστημών. Από τους πρώτους προσήλθαν στο Αρχαιολογικό Μουσείο ο δήμαρχος Πειραιώς Παύλος Ντεντιδάκης, ο υπουργός Παιδείας Γ. Βογιατζής, ο υφυπουργός Οικονομικών Δημ. Αλιπράντης κ.ά. Την μεθεπόμενη (21.7.59) κατήλθε στον Πειραιά ο πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Καραμανλής, ο οποίος συνοδευόμενος από τον υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας Γεώργιο Ανδριανόπουλο, επισκέφθηκε το Αρχαιολογικό Μουσείο, ενώ μετά από λίγες ημέρες το Μουσείο επισκέφθηκαν επίσης ο βασιλιάς Παύλος και ο -τότε-

διάδοχος Κωνσταντίνος

• ΟΙ ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ συνεχίστηκαν με εντατικό ρυθμό. Και το επόμενο Σάββατο 25 Ιουλίου 1959 νέα ευρήματα, εξίσου σημαντικά, ήρθαν στο φως στον ίδιο χώρο, όπου την προηγούμενη ημέρα (24.7.59) είχε αποκαλυφθεί και ασπίδα των κλασικών χρόνων, διαμέτρου 0,90 μ. περίπου. Τα ευρήματα της 25ης Ιουλίου ήταν τα εξής:

• Μαρμάρινη ερμαϊκή στήλη, ανάλογη προς εκείνη που είχε αποκαλυφθεί στις 18 Ιουλίου και που «απέδιδε» επίσης τύπο του 5ου αιώνα π.Χ.

• Χάλκινο άγαλμα Αρτέμιδος, ύψους 1,55 μ., αρίστης τέχνης, έργο του 4ου αιώνα π.Χ.

• Μαρμάρινο άγαλμα Κόρης ή θεάς με πέπλο, πιθανόν Εστίας, ύψους 1 μ., έργο επίσης του 4ου αιώνα π.Χ.

• Χάλκινο τραγικό προσωπείο ύψους 0,45 μ. και

• Θαυμάσιο χάλκινο άγαλμα Αθηνάς με περικεφαλαία, υπερφυσικού μεγέθους (ύψους 2,30 μ.), που χρονολογικά η κατασκευή του τοποθετείται στον 4ο π.Χ. αιώνα.¹¹

• ΓΙΑ ΤΗΝ προέλευση και τον «χαρακτήρα» των ευρημάτων διατυπώθηκαν εξαρχής εκ διαμέτρου αντίθετες γνώμες από τους ειδικούς. Ιδιαίτερα οι αρμόδιοι της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, με επικεφαλής τον διευθυντή της Ι. Παπαδημητρίου, έσπευσαν να υποστηρίξουν την άποψη ότι τα αγάλματα που ήρθαν στο φως δεν προέρχονταν από τον Πειραιά, αλλά είχαν συγκεντρωθεί από διάφορες άλλες πόλεις με σκοπό τη φυγάδευσή τους στη Ρώμη «δια θαλάσσης», λίγο πριν από την καταστροφή του Πειραιά από το Σύλλα (86 π.Χ.). Για άγνωστους λόγους -πρόσθεταν- η μεταφορά αυτή δεν πραγματοποιήθηκε και έτσι παρέμειναν «ενταφιασμένα»¹² επί σειρά αιώνων, για να έρθουν στο φως τον Ιούλιο του 1959.

• ΤΗΝ άποψη αυτή για τη μη πειραιϊκή προέλευση των ευρημάτων αντέκρουσε με ισχυρά επιχειρήματα, σε ομιλίες του και δημοσιεύματά του στον αθηναϊκό και πειραιϊκό τύπο, ο διακεκριμένος αρχαιολόγος και επίλεκτος φίλος του Πει-

ραιϊώς Ανδρέας Παπαγιαννόπουλος

Παλαιός Ο ίδιος προχώρησε επίσης και σε ιστορική «τοποθέτηση» των ευρημάτων, σύμφωνα με την παράδοση και την τοπογραφία του αρχαίου Πειραιά, για να υποστηρίξει σε σχετικό μελέτημά του, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

«1. Οτι το ευρεθέν χάλκινον άγαλμα της Αθηνάς είναι αυτό τούτου το υπό του Πausανίου αναφερόμενον ότι απέκειτο εις την εποχήν του ακόμη εις το τέμενος της Αθηνάς και του Διός εν Πειραιεί - και το υπό του Πλινίου αποδιδόμενον εις τον γλύπτην Κηφισόδοτον. 2. Οτι κατά συνέπειαν η θέσις της ευρέσεως του ανωτέρω αγάλματος ανήκει κατά πάσαν πιθανότητα εις την περιοχήν του τεμένους της Αθηνάς και του Διός Σωτήρος. 3. Οτι τα λοιπά ανευρεθέντα μετά του προηγουμένου χαλκά και μαρμάρινα αγάλματα και αι ερμαϊκαί στήλαι, έτι δε ο τόπος και ο τρόπος της ευρέσεως αυτών συμφωνούν προς την μαρτυρίαν του Στράβωνος, ότι εις το ιερόν του Διός Σωτήρος υπήρχον ανδριάντες εν υπαίθρω και επιβεβαιώνουν μάλιστα την μαρτυρίαν ταύτην. 4. Οτι τα κτίρια, των οποίων ανευρέθησαν ερείπια κατά την οδόν Φίλωνος και Γεωργίου Α' και τα γειτονικά προς ταύτα, άτινα θα αποκαλυφθούν, ανήκουν εις στον Εμπορίου και τον ναόν της Αθηνάς και του Διός Σωτήρος και τα κατά τον αυτόν Στράβωνα «στοΐδια», τα οποία είχαν «πίνακας θαυμαστούς, έργα των επιφανών

Μία σπάνια φωτογραφία από την αποκάλυψη των χαλκίνων αγαλμάτων (Αθηνάς - Αρτέμιδος) στη συμβολή των οδών Γεωργίου Α' και Φίλωνος (1959).

τεχνιτών».¹³

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ των ανυπολόγιστης ιστορικής και καλλιτεχνικής αξίας χάλκινων και μαρμάρινων αγαλμάτων, τον Ιούλιο του 1959, «έθεσε επί τάπητος» το θέμα της αξιοποίησης των αρχαιοτήτων της πόλης μας με την ανέγερση νέου κτίριου του Αρχαιολογικού Μουσείου, κατάλληλου να στεγάσει τα ευρήματα αυτά. Επίσης -όπως υποστήριξε ο Ιωάν. Αλ. Μελετόπουλος¹⁴ στο νέο κτίριο του Μουσείου, εκτός από τα εκθέματα που υπήρχαν (Σ.Σ. το 1959) στο μικρό τοπικό Αρχαιολογικό Μουσείο, θα έπρεπε να στεγαστούν και όσα αρχαιολογικά ευρήματα, μεγάλης επίσης αξίας, αποκαλύφθηκαν, κατά καιρούς στον Πειραιά και μεταφέρθηκαν στην Αθήνα. Τα ευρήματα αυτά επιβάλλεται -τόνιζε κατηγορηματικά ο Ι. Α. Μελετόπουλος- να επιστραφούν στην πόλη,

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Έγκριση πεπραγμένων και απολογισμού οικονομικής διαχείρισης - Τροποποίηση του Καταστατικού

ΜΕ αβρόα προσέλευση μελών πραγματοποιήθηκε στις 14 Φεβρουαρίου 2000 η γενική συνέλευση του «Συλλόγου Φίλων Αρχαιολογικού Μουσείου Πειραιά». Στη συνέλευση προήδρευσε ο κ. Νίκος Αρτεμάκης

- Η Γ.Σ. είχε ως θέματα ημερησίας διατάξεως την έκθεση πεπραγμένων, τον οικονομικό απολογισμό, τις δραστηριότητες και τους στόχους του Συλλόγου για το επόμενο διάστημα, καθώς και την τροποποίηση ορισμένων άρθρων του καταστατικού.

- Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ του Συλλόγου κ. Γιάννης Πολυχρονόπουλος ενημέρωσε για όλες τις πρωτοβουλίες και τον αγώνα που έκανε το Δ.Σ. για την ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων και την προβολή του Αρχαιολογικού Μουσείου Πειραιά. (Εγκαινία νέων αιθουσών του Μουσείου, αναστήλωση Ηετιώνειας Πύλης, ενέργειες για δημιουργία Αρχαιολογικού Πάρκου, γύρισμα «ιτοκιμαντέρ» για τον αρχαίο Πειραιά κ.ά., για τα οποία παρέχονται λεπτομερέστερες πληροφορίες σε άλλες σελίδες του τεύχους αυτού.)

- ΣΤΗ συνέχεια μίλησε ο κ. Γ. Σταϊνχάουερ, προϊστάμενος της Β' Εφορίας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και αντιπρόεδρος του Συλλόγου, ο οποίος αναφέρθηκε στη σημασία των αρχαιοτήτων του Πειραιά και ξεδίπλωσε το όραμα για την ανάπλαση και αναστήλωση όλων των αρχαιολογικών χώρων, καθώς ο Πειραιάς ήταν συνδεδεμένος με το μεγαλείο της Αθήνας. Είναι σημασία της ορθολογικής παλεοδομίας του Ιπποδάμου. Οι οχυρώσεις, οι εισοδοί της πόλεως, η ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων και η ανάπλαση του τετραγώνου του Μουσείου, είναι μέσα στους άμεσους στόχους του Συλλόγου και της Β' Εφορίας Αρχαιοτήτων.

- ΤΕΛΟΣ, η γενική συνέλευση ενέκρινε ομόφωνα τα πεπραγμένα, τον απολογισμό της οικονομικής διαχείρισης - που ανέγνωσε η ταμίας κ. Χρ. Φανιά καθώς και τις τροποποιήσεις του Καταστατικού που εισηγήθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο και παρουσίασε στη συνέλευση ο γενικός γραμματέας του Συλλόγου κ. Μιχ. Στρομπουλήης

Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΥΠΕΡΟΧΗ ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΜΕΛΛΟΝ

Αναφορά στους στόχους και τις έως τώρα επιτεύξεις του Συλλόγου μας από τον πρόεδρό του κ. ΓΙΑΝΝΗ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟ

Μία ενδιαφέρουσα συνέντευξή του στο περιοδικό «ΛΙΜΑΝΙ»

Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ είναι υπέροχη πόλη. Όπως έλεγε ο Τσαρούχης «όταν είσαι στον Πειραιά δεν ξέρεις τι να πρωτοθαυμάσεις...». Σ' αυτή την επιγραμματική διατύπωση συνοψίζεται η ερωτική, θα λέγαμε, σχέση που συνδέει τον πρόεδρο του «Συλλόγου Φίλων Αρχαιολογικού Μουσείου Πειραιά» κ. Γιάννη

Πολυχρονόπουλο, με την πόλη που γεννήθηκε. Και υπογραμμίζεται για άλλη μια φορά, στην ενδιαφέρουσα - και αποκαλυπτική - συνέντευξη «εφ' όλης της ύλης» που έδωσε στο περιοδικό «Λιμάνι» (τεύχος 92 - Ιανουάριος 2000).

Στη συνέντευξη αυτή, ο κ. Πολυχρονόπουλος, αναφέρεται στο ξεκίνημά του στα δύσκολα παιδικά και εφηβικά του χρόνια, καθώς - και κυρίως - στην αξιόλογη έως σήμερα δραστηριότητα που έχει αναπτύξει τόσο στον επιχειρηματικό, όσο και στον ευρύτερο πολιτιστικό χώρο, με επίκεντρο πάντα τον Πειραιά, για το μέλλον του οποίου -όπως τονίζει- είναι αισιόδοξος.

- **ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΟΣ**, ειδικότερα στο ενδιαφέρον που έχει εκδηλώσει, τα τελευταία χρόνια, για την προστασία και την ανάδειξη των πειραιϊκών αρχαιοτήτων και τις επιτυχίες, στον τομέα, αυτό, πρωτοβουλίες του, τονίζει χαρακτηριστικά τα εξής: «...Βρήκα το πιο εγκαταλελειμμένο κομμάτι στην πόλη που ήταν τα αρχαία. Είπα να βοηθήσω σε αυτό το κομμάτι που δεν ασχολείται κανένας. Και ευτυχώς βρήκα τον κ. Σταϊνχάουερ, έναν εξαιρετικό Πειραιώτη (...), τον Εφόρο της Β' Περιφέρειας της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας και έχουμε ξεκινήσει μαζί ένα πρόγραμμα τεράστιο.

«Δεν ξέρω αν θα τα καταφέρουμε, αλλά μπορεί να τα καταφέρουμε. Γιατί η Ηετιώνεια Πύλη είναι στο τελικό στάδιο. Ποιος το περίμενε ότι θα έβγαιναν 58.000 κυβικά χώματα! Θα αποκατασταθούν οι δύο πύλες και θα τραγουδήσουμε ένα άλλο τραγούδι που θα λέει ότι στη Δραπετσώνα έχουμε ζωή».

«Είναι μια προσπάθεια που ξεκίνησα ως πρόεδρος των Φίλων του Αρχαιολογικού Μουσείου Πειραιά με μια ομάδα από Πειραιώτες που έχουν ιδιαίτερη ευαισθησία για την πόλη τους και ειδικότερα για τα πολιτιστικά. Σκεφθήκαμε να συνεργαστούμε για να μπορέσουμε να προβάλουμε τον πολιτισμό της πόλης, να γίνει κοινωνός και των Πειραιωτών και να μπορέσουμε να το εκμεταλλευτούμε και τουριστικά και οικονομικά. Μέσω του πολιτισμού να φέρουμε την ισορροπία στην πόλη μας. Ξέρετε μια πόλη δεν προοδεύει, αν δεν έχει πολιτισμό».

«Ο στόχος μας είναι το Μουσείο. Το Μουσείο είναι μισό τετράγωνο, είναι μεγάλος χώρος. Ο περιβάλλον χώρος και το Μουσείο είναι τρία στρέμματα μέσα στον Πειραιά. Τις αίθουσες τις εγκαινίασε ο πρωθυπουργός και μετά από δύο ημέρες ήρθε και ο πρόεδρος της Δημοκρατίας».

«Είχαν έρθει 2.500 άτομα στα εγκαινία. Δεν ξανάγινε ποτέ τέτοιο πράγμα. Τους θύμισε τις παλιές καλές ημέρες του Πειραιά και είχαν οι Πειραιώτες πάντα έναν καλό λόγο να πουν γι' αυτό το Μουσείο. Είδαν την ομορφιά της πόλης, έμαθαν την ιστορία της πόλης τους. Προσπαθούμε να κάνουμε το Αρχαιολογικό Πάρκο. Ηδη έχει ξεκινήσει η απαλλοτρίωση των κλαμπς και της Πυροσβεστικής που βρίσκονται εκεί. Ελπίζω να τα καταφέρουμε ως το τέλος».

- **Συμμεριζόμαστε την αισιοδοξία του Γιάννη Πολυχρονόπουλου. Να είναι βέβαιος. Θα τα καταφέρουμε!**

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΣΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΣΤΗΝ τελική «φάση» βρίσκεται η απαλλοτρίωση των χώρων και η προκήρυξη αρχιτεκτονικού διαγωνισμού για τη διαμόρφωση του Αρχαιολογικού Πάρκου, στην περιοχή γύρω από την οδό 34ου Συντάγματος Πεζικού, στο σημείο περίπου όπου σήμερα λειτουργεί ο σταθμός της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Ο αρχαιολογικός χώρος είναι κατακερματισμένος σε τέσσερα τμήματα, μεταξύ των οδών Διστόμου, Δημ. Ομηρίδου - Σκυλίτση, Πύλης και Ευριπίδου. Πρόκειται για ένα μεγάλο χώρο, με έκταση 9 περίπου στρεμμάτων, που η ενσποίηση και διαμόρφωσή του θα αναβαθμίσει την περιοχή και θα εξωραΐσει την είσοδο της πόλης. Παράλληλα θα αναδείξει την πανάρχαια ιστορική φυσιογνωμία του Πειραιά, με την αποκάλυψη της Πύλης του Άστεως.

- ΠΙΑ να φτάσουμε σ' αυτό το θετικό αποτέλεσμα χρειάστηκε μεγάλη προεργασία από τη Β' Εφορία Αρχαιοτήτων, με επιτόπιες αυτοψίες από ειδικούς. Πραγματοποιήθηκαν επίσης επανειλημμένες συναντήσεις με τον υπουργό ΠΕΧΩΔΕ κ. Κ. Λαλιώτη και συμβούλους του υπουργείου, καθώς και με τον δήμαρχο Πειραιά και δημοτικούς συμβούλους. Σε κάθε «βήμα» του «Συλλόγου Φίλων Αρχαιολογικού Μουσείου» προς αυτή την κατεύθυνση υπήρχε τεκμηρίωση και χρονοδιάγραμμα.

- ΣΤΙΣ συναντήσεις, τις συζητήσεις και τα διάφορα υπομνήματα προς τους αρμόδιους υπογραμμίστηκε η ιδιαίτερη σημασία του έργου για τον Πειραιά και με τις σχετικές υποδείξεις μας επιλύθηκαν πολλά τεχνικά προβλήματα που είχαν άμεση σχέση με τον γενικότερο πολεοδομικό και κυκλοφοριακό σχεδιασμό της περιοχής, με μοναδικό «γνώμονα» η ανάδειξη των αρχαιοτήτων και η διαμόρφωση του πάρκου να μην εμποδιστεί αισθητικά και λειτουργικά από άλλες παρεμβάσεις. Έτσι π.χ. η γέφυρα που θα περάσει δίπλα από τον αρχαιολογικό χώρο δεν θα είναι σιδηροκατασκευή και θα έχει μεγαλύτερο ύψος (2,5 μέτρων) από ό,τι αρχικά είχε σχεδιαστεί.

- ΕΔΩ και τρία χρόνια ο Σύλλογός μας προσπαθεί μεθοδικά και αθόρυβα να προχωρήσει στην υλοποίηση ενός ακόμη μεγάλου έργου. Και ήδη έχουν προωθηθεί οι σχετικές διαδικασίες, με τη σύνταξη της προμελέτης για τους όρους του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού που θα προκηρυχθεί.

Η μακέτα για την διαμόρφωση του Αρχαιολογικού Πάρκου στην είσοδο της πόλης, που αποτελεί και πρόταση του Συλλόγου μας

Ο «Σύλλογος Φίλων Αρχαιολογικού Μουσείου Πειραιά» απευθύνει έκκληση προς όλους τους ευγενείς χορηγούς για τη συγκέντρωση του ποσού που απαιτείται για την εγκατάσταση συστήματος κλιματισμού στο Αρχαιολογικό Μουσείο. Το σύστημα αυτό εξασφαλίζει την προστασία των χάλκινων αγαλμάτων, τα οποία αποκαλύφθηκαν στην πόλη μας το 1959.

Σημαντικές εξαγγελίες του πρωθυπουργού για τους αρχαιολογικούς χώρους του Πειραιά

ΣΤΙΣ 17 Φεβρουαρίου, ο πρωθυπουργός κ. Κώστας Σημίτης επισκέφθηκε τον Πειραιά. Ανάμεσα στις άλλες εξαγγελίες του για τα προβλήματα της πόλης, αναφέρθηκε συγκεκριμένα και στους αρχαιολογικούς χώρους- και τόνισε χαρακτηριστικά τα εξής:

- Στο Γ' ΚΠΣ με προϋπολογισμό 1,2 δισ. δρχ. εντάσσεται και το έργο στερέωσης, αναστήλωσης και ανάδειξης του τείχους της Πειραιϊκής Ακτής. Συντάσσεται μελέτη από το ΕΜΠ για τη διαμόρφωση χώρου περιπάτου κατά μήκος του τείχους.

- Προκηρύσσεται διαγωνισμός για τη σύνταξη μελέτης ανάπλασης της περιοχής των Αρχαίων Πυλών σε μοναδικού ενδιαφέροντος Αρχαιολογικό Πάρκο, που θα αναβαθμίσει μια υποβαθμισμένη περιοχή.

- Ο περιβάλλον χώρος του Αρχαιολογικού Μουσείου Πειραιά, που πρόσφατα ανακαινίστηκε, θα διαμορφωθεί σε χώρο επισκέψιμο και κατάλληλο για περιοδικές εκθέσεις και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

- Η αναφορά του πρωθυπουργού σε αυτούς τους μεγάλους στόχους του Συλλόγου μας, δεν μπορεί παρά να μας ικανοποιεί. Επισημαίνουμε όμως την ανάγκη συγκεκριμενοποίησής τους, με τη δέσμευση κονδυλίων και ακριβές χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης και ολοκλήρωσης των έργων.

Η ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΑΥΛΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Ο ΠΡΟΑΥΛΙΟΣ χώρος του Μουσείου έχει έκταση 4.790 τετρ. μέτρων, με όψεις στις οδούς Χαρ. Τρικούπη και Φιλελλήνων. Με τις προτεινόμενες επεμβάσεις μπορεί να αναδειχθεί σε έναν υπαίθριο μουσειακό χώρο πολιτιστικών εκδηλώσεων, δίνοντας μια νέα διάσταση στη σχέση Αρχαιολογικού Μουσείου και πειραιϊκής κοινωνίας.

Τι προτείνεται:

- Ανάπλαση του κήπου σε ένα φιλικό χώρο με διαδρόμους, παρτέρια και καθιστικά.
- Κατασκευή μιας στοάς κατά μήκος της νότιας πλευράς του, η οποία θα τον πλαισιώσει αρχιτεκτονικά και θα επιτρέψει την υμναιθρία έκθεση μέρους των αποθηκευμένων σήμερα γλυπτών.
- Στερέωση και μερική αναστήλωση του αρχαίου (ελληνιστικού) θεάτρου της Ζέας, που βρισκόταν πάντα στο επίκεντρο της πειραιϊκής ζωής. Με τη συμπλήρωση της «προεδρίας» και μιας ίσως σειράς ειδωλίων, καθώς και την κατασκευή περίπου 300 καθισμάτων, βάσει προδιαγραφών της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, θα ήταν δυνατή η πραγματοποίηση εκδηλώσεων (διαλέξεων, επιστημονικών συνεδρίων, συναυλιών, κ.ά.).
- Επισκευή του παρακείμενου ανεξάρτητου παλαιού Μουσείου, που έχει μία μνημειώδη είσοδο από την οδό Φιλελλήνων. Το κτίριο προσφέρεται για περιοδικές εκθέσεις, συναυλίες, ομιλίες και θα μπορούσε να διαδραματίσει συμπληρωματικό ρόλο στη λειτουργία του θεάτρου, κατά τη χειμερινή περίοδο.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ 1959

(Συνέχεια από τη σελ. 11)

στην οποία δικαιωματικά ανήκουν.

• ΠΡΕΠΕΙ, τέλος, να σημειωθεί ότι στην πρόθεση των αρμοδίων - κυρίως παραγόντων της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας - για τη μεταφορά και την οριστική τοποθέτηση των ευρημάτων του Ιουλίου 1959 στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών, που εμφανώς εκδηλώθηκε, αντιτάχθηκε η καθολική πειραιϊκή αξίωση για την παραμονή αυτών στην πόλη μας. Και τον Αύγουστο 1959 πραγματοποιήθηκε στο φουαγιέ του Δημοτικού Θεάτρου, με πρωτοβουλία της «Φιλαλογικής Στέγης Πειραιώς», ευρύτατη σύσκεψη, στην οποία αναπτύχθηκαν από τους εκπροσώπους της Δημοτικής Αρχής, των διαφόρων οργανώσεων και του πνευματικού κόσμου της πόλης μας, οι λόγοι που επέβαλαν την παραμονή των ευρημάτων του Ιουλίου 1959 στον Πειραιά.

• «ΘΕΛΟΥΜΕ να πιστεύουμε - κατέληγε, το κείμενό μου εκείνο του 1959 - ότι τελικά θα αναγνωριστεί το δίκαιο αυτό αίτημα των Πειραιωτών. Και με την ανέγερση του κατάλληλου κτιρίου για το Αρχαιολογικό μας Μουσείο, αλλά παράλληλα και με την ανάδειξη και αξιοποίηση των αρχαιολογικών χώρων της πόλης μας, θα δημιουργηθούν οι απαραίτητες εκείνες προϋποθέσεις, που θα καταστήσουν τον Πειραιά κέντρο διεθνούς ενδιαφέροντος. Και θα δικαιωθούν έτσι οι μόχθοι και οι αγώνες των φιλοπρόοδων Πειραιωτών και των ευγενών φίλων του Πειραιώς, οι οποίοι ανέλαβαν την ωραία πρωτοβουλία για τη δημιουργία κίνησης για τη διάσωση και αξιοποίηση των πειραιϊκών αρχαιοτήτων - και, παρά τις διάφορες αντιδράσεις, συνέχισαν και συνεχίζουν τους αγώνες αυτούς. Με μόνο «γνώμονα» την προαγωγή των γενικότερων συμφερόντων της πόλεως του Πειραιώς».

ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΕ να περάσουν πάνω από είκοσι χρόνια από τότε, με συνεχείς αγώνες και προσπάθειες, για να ικανοποιηθούν τα δίκαια αυτά αιτήματα των Πειραιωτών. Της

ανέγερσης του σημερινού κτιρίου του Αρχαιολογικού Μουσείου, που εγκαινιάστηκε το 1981 και της επιστροφής των χαλκίνων αριστουργημάτων που αποκαλύφθηκαν τον Ιούλιο του 1959 στον Πειραιά - και τα οποία, εν τω μεταξύ, είχαν προσωρινά μεταφερθεί στην Αθήνα - στην πόλη που ανήκαν (1983). Αλλά για τους αγώνες αυτούς, τους πρωταγωνιστές και τις διάφορες «φάσεις», από τις οποίες, κατά καιρούς, πέρασαν, θα χρειαστεί ένα ακόμη σημείωμα.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

(1) Το υπουργείο Πολιτισμού δεν είχε ιδρυθεί ακόμα (όπως είναι γνωστό υπήρξε «γέννημα» της Δικτατορίας της 21ης Απριλίου) και η Αρχαιολογική Υπηρεσία υπαγόταν τότε στο υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.

(2) Στο άγαλμα αυτό του υστεροαρχαϊκού κούρου αναγνωρίστηκε ο Απόλλων, ενώ υπήρξαν διαφορετικές εκτιμήσεις και ως προς το χρόνο της κατασκευής του (αρχές του 5ου αιώνα π.Χ. αντί του τέλους του 6ου π.Χ. αιώνα). Πρβλ. Γεωργ. Σταϊνχάουερ «Συμπληρωματικά στοιχεία για την τοπογραφία και την οικονομική ζωή του αρχαίου Πειραιά». (Παράρτημα στη Β' έκδοση του βιβλίου του Χρήστου Πανάγου «Ο Πειραιώς», 1995 σελ. 329).

(3) Το άγαλμα αυτό αποδίδεται επίσης στη θεά Αρτεμη. Στα πρώτα μετά την αποκάλυψή του δημοσιεύματα είχε -και πιστεύω πολύ εύστοχα- χαρακτηριστεί ως «Κόρη του Πειραιώς» (Πρβλ. Γιάννη Ε. Χατζημανωλάκη «Το Άμμα του Πειραιά στη διαδρομή των αιώνων». Ε' έκδοση, Πειραιός 1999 σελ. 34).

(4) Τελευταία -όπως παρατηρεί ο Γ. Σταϊνχάουερ (ό.π.) - «υπάρχει τάση για νεότερη (ελληνιστική) χρονολόγηση των αγαλμάτων αυτών.

(5) Ο Ιωάννης Αλ. Μελετόπουλος («Πειραιϊκές Αρχαιοτήτες», Πειραιός 1960 σελ. 11) περιγράφει λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο είχαν «ενταφιαστεί», όπως αναφέρει τα αγάλματα. Και συμπεραίνει: «Η ταφή εγένετο συστηματική, ουχί εν σπουδή, και εντός κλειστού χώρου, που αποδεικνύει ότι τα αγάλματα απεκρύβθησαν δια μακρόν χρονικόν διάστημα και δεν ετοποθετήθησαν απλώς και προχειρώς, ίνα μεταφερθούν αλλαχού...».

(6) Βλ. Ανδρέα Παπαγιαννοπούλου Παλαιού «Πειραιϊκή Αρχαιολογία». Περιοδικό «Πλάτων» (αριθμός φύλ. 18, Οκτ.-Δεκ. 1959 σελ. 6).

(7) Πρβλ. Ι. Α. Μελετόπουλο (ό.π.).

Ενώ προωθείται προς «υλοποίηση» το σχέδιο για το Αρχαιολογικό Παρκο

ΑΚΑΤΑΝΟΗΤΗ Η ΕΠΙΜΟΝΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΤΗΣ «ΑΝΤΙΦΘΙΣΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ» ΓΙΑ ΣΤΕΓΑΣΗ ΤΟΥ ΟΚΑΝΑ

Προσφυγή του Συλλόγου μας στο τμήμα Αναστολών του Συμβουλίου Επικρατείας

ΕΝΩ όλα ετοιμάζονται για να προωθηθεί προς «υλοποίηση» το μεγάλο σχέδιο της διαμόρφωσης του Αρχαιολογικού Πάρκου Πειραιά (σύνταξη όρων αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, εξασφάλιση πόρων για απαλλοτριώσεις κ.λπ.), ένας δημόσιος φορέας -ο ΟΚΑΝΑ- άρχισε εργασίες στο παλαιό κτίριο της «Αντιφθισικής Εταιρείας» για την αποκατάστασή του, προκειμένου να στεγάσει δραστηριότητες του στον Πειραιά. Σε ένα κτίριο, που βρίσκεται εντός του Αρχαιολογικού χώρου!

• Στο σημείο αυτό ανακύπτουν ορισμένα «ερωτηματικά» (πολιτικά, νομικά, ηθικά και διαδικαστικά), τα οποία πρέπει να προκαλέσουν το ενδιαφέρον των αρμοδίων. Και συγκεκριμένα:

1. Πώς δόθηκε άδεια από την Πολεοδομία του Δήμου, ενώ το Δημοτικό Συμβούλιο με παλαιότερη απόφασή του χαρακτηρίζει τον χώρο αρχαιολογικό και τα κτίρια απαλλοτριωτέα;

2. Γιατί, ενώ είχαν προειδοποιηθεί και είχαν προταθεί από τον Σύλλογό μας άλλες εναλλακτικές λύσεις στέγασης, επιμένουν στο συγκεκριμένο κτίριο;

3. Γιατί η γενική γραμματέας του υπουργείου Πολιτισμού κ. Μενδώνη έσπευσε να ακυρώσει το σήμα του προϊσταμένου της Β' Εφορίας Αρχαιοτήτων κ. Γ. Σταίνχαουερ, για τη διακοπή εργασιών, δίνοντας έτσι το «πράσινο φως» για τη συνέχισή τους;

4. Γιατί δεν παρέπεμψε τουλάχιστον το θέμα, όπως οφείλει, στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, για να αποφανθεί;

5. Όταν έτσι συμπεριφέρεται το Υπουργείο Πολιτισμού, που από τη φύση του, είναι ταγμένο και οφείλει να προστατεύει τις αρχαιότητες, πώς είναι δυνατόν να απαιτούμε από τους πολίτες διαφορετική αντιμετώπιση;

6. Και εάν προκύπτει θέμα κόστους (επειδή το συγκεκριμένο κτίριο ανήκει στο υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας), μετά από τη συγκινητική προσφορά του «Χατζηκυριακείου Ιδρύματος», να παραχωρήσει καλύτερο κτίριο (επί της οδού Φίλωνος 15) εντελώς δωρεάν για 15 χρόνια, γιατί δεν μας απάντησαν, αλλά προχώρησαν στις εργασίες για την ανακατασκευή του κτιρίου της «Αντιφθισικής Εταιρείας»;

7. Εστώ όμως ότι τα καταφέρνουν. Αποκαθιστούν το κτίριο και στεγάζονται, παρ' όλο ότι υπάρχει σε εξέλιξη το σχέδιο διαμόρφωσης του Αρχαιολογικού Πάρκου. Αλήθεια, για πόσο καιρό; Αργά ή γρήγορα θα γίνουν οι απαλλοτριώσεις. Κανένας δεν μπορεί να τις αποτρέψει. Θα διαθέσουν επομένως τεράστια ποσά για την αποκατάσταση ενός κτιρίου, το οποίο θα πρέπει σε δύο χρόνια το πολύ να κατεδαφιστεί. Δεν είναι παράλογο αυτό;

8. Επειδή, αναγνωρίζουμε τον ρόλο του ΟΚΑΝΑ, στην προσπάθεια για την καταπολέμηση των ναρκωτικών και θέλουμε την παρουσία του στον Πειραιά, γι' αυτό δεν αρκεστήκαμε σε μια θέση άρνησης, αλλά προσπαθήσαμε να βρούμε άλλες λύσεις. Γιατί όμως αυτοί, από τη μεριά τους, δεν μπήκαν στον κόπο ούτε καν να τις συζητήσουν και να μας απαντήσουν, παρά χρησιμοποίησαν πλάγιες μεθόδους, καταλύοντας και τη νομιμότητά;

Ο «ΣΥΛΛΟΓΟΣ Φίλων Αρχαιολογικού Μουσείου Πειραιά», απέστειλε δύο επιστολές στον πρωθυπουργό κ. Κώστα Σημίτη, προκειμένου να παρέμβει για να δοθεί μία λύση στο πρόβλημα. Με χαρά μας, κατά την τελευταία επίσκεψή του στον Πειραιά, τον ακούσαμε να αναφέρεται στη διαμόρφωση του «Αρχαιολογικού Πάρκου». Όμως χρειάζεται να απαντήσει συγκεκριμένα στο θέμα του

ΟΚΑΝΑ. Ο Σύλλογος, εξαντλώντας όλα τα μέσα διαλόγου για εξεύρεση συναινετικής λύσης, υποχρεώθηκε να προσφύγει στο τμήμα Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας, ελπίζοντας ότι τούτο θα μας δικαιώσει.

Μ.

Ο ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ: ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΧΑΛΚΙΝΩΝ ΑΓΑΘΜΑΤΩΝ

ΤΑ ΧΑΛΚΙΝΑ αγάλματα που κοσμούν σήμερα το πειραϊκό Αρχαιολογικό Μουσείο πρέπει σύντομα να απελευθερωθούν από τις βιτρίνες τους. Οι τελευταίες έπαξαν έως τώρα τον «ρόθο» τους και συνέβαλαν στην προστασία των αγαθμάτων, ώστε να μην εκτίθενται αυτά στις εξωτερικές συνθήκες, πηλη όμως οι ίδιες δημιουργούν σοβαρό αισθητικό πρόβλημα που έχει άμεση σχέση με την όλη παρουσίαση των εκθεμάτων, εξαιτίας της διάθλασης.

• ΟΠΩΣ είναι γνωστό τα αγάλματα διέτρεχαν σοβαρό κίνδυνο από την υγρασία και την οξειδωση. Το ζώτο που διοχετευόταν μέσα από τις βιτρίνες απέτρεψε την οξειδωση. Σήμερα το πρόβλημα αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο με την εγκατάσταση κατάλληλων κλιματιστικών μηχανημάτων, τα οποία θα ρυθμίζουν τη θερμοκρασία, καθώς και την υγρασία του χώρου. Το κόστος για την προμήθεια των μηχανημάτων αυτών προϋπολογίζεται σε έξι εκατομμύρια περίπου.

• ΤΟ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ Επιμελητήριο Πειραιά πρόσφερε 2.050.000 δρχ. (ως συμβολή των μελών του), καλύπτοντας ένα μέρος του κόστους της προμήθειας των μηχανημάτων. Ο Σύλλογός μας ευχαριστεί θερμάτα τη διοίκηση και τα μέλη του Β.Ε.Π. για την προσφορά τους αυτή και θέλει να πιστεύει ότι σύντομα θα υπάρξουν και άλλες προσφορές από κορηγούς, ώστε να καθυφθεί το σύνολο του ποσού που απαιτείται για την εγκατάσταση του πλήρους συστήματος κλιματισμού για την προστασία των μοναδικών πράγματι, χάλκινων αυτών αγαθμάτων.

HOME STORES

καθημερινές ιστορίες οπτικής απόλαυσης!

α
ανδρεάδης

HOME STORES

τα πάντα για το σπίτι σας!

**ΣΥΝΤΟΜΑ
ΔΥΟ ΝΕΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΣΤΟ ΑΙΓΑΛΕΩ & ΣΤΟΝ ΚΟΥΡΥΔΑΜΟ**

Μουσείο (παραγωγή) Οικονομικών 12, Αθήνα τηλ. επικοινωνίας: 4399933-45 Παραδοκ. Ηρώων/Πολυτεχνείου 16 τηλ. 4133488 Πλ. Φάληρο Αγ. Αλεξάνδρου & Αμφοτέρης 6 τηλ. 9388951
Γλυφάδα Μισοβί 43 τηλ. 9981377-8943277 Καλλιθέα Σπυρ. 57 & Σοφοκλέους τηλ. 9931106 ΝΕΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ: ΜΗΡΟΠΟΛΙΩΝ & ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 3 τηλ. 5310952

